

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

listopad 2019

VÁNOCE U SVATÉHO JÁNA Betlémy a řezby Vladimíra Morávka

Na tradiční autorské výstavě betlémů v kostele sv. Jana Křtitele se v letošním roce představí slovenský řezbář Vladimír Morávek, který žije a tvoří v Bratislavě. Vladimír Morávek je významným a nezaměnitelným slovenským řezbářem, který zaujme především svou specifickou technikou práce a osobitým zpracováním námětu, jehož prostřednictvím seznamuje diváky s celou historií evropské i domácí řezbářské tradice a s hloubkou nadčasových hodnot jako je harmonie, soulad a pokora ve vztahu k člověku, krajině a přírodě.

Výtvarně školený autor ovládá principy sochařské tvorby i jednotlivých historických slohů, lidové tvorby i moderního umění. V oscilaci mezi gotickým a barokním sochařstvím, výrazově silnou lidovou řezbou a moderním sochařstvím postaveným na symbolu si vzhledem k vybíraným tématům vytvořil osobitý, originální styl, prostřednictvím kterého tlumočí své názory, postoje, do kterého přetavuje svoje emoce. Ve svých dílech často používá symbol a zkratku. Jako silná individualita s nezaměnitelným rukopisem se snaží jít po celou

svou tvůrčí kariéru vlastní cestou. Jeho řezbářskou tvorbu lze rozdělit na volnou komorní plastiku skládající se ze soch, sousoší, figurálních kompozic a reliéfů betlémů a na monumentální plastiku. Na počátku své tvorby vytvořil pod dojmem narození vlastních dětí komorní plastiku postav děvčat a žen s výrazně modelovanými splývajícími prameny vlasů. Bohatým inspiračním zdrojem Morávkovy tvorby je od počátku také hudba, která se objevuje v plastikách žen ve spojení s hudebními nástroji. Na sochy žen navázaly plastiky madon s dítětem na ruce a sochy andělů, zahalených do bohatých drapérií s výrazně modelovanými vlasy a barokně pojatými křídly, v jemné polychromii a někdy i se zlacením. V určitém období se u Morávka objevuje i ztvárnění pocitu tragiky v podobě korpusu Krista na kříži či opuštěných oltářů. Na druhé straně smutně, bezradně až tragikomicky působí i světské plastiky klaunů. Důležitou kapitolou v jeho tvorbě jsou betlémy, které tvoří již od 80. let 20. století a při jejichž tvorbě se obrací ke gotickému řezbářství.

Betlémské scény Narození komponuje do kubicky uzavřeného reliéfu s postavami řazenými nad sebou, kde baladicky laděná krajina s ovečkami, pojednaná v nadhledu ve vysokém horizontu spojuje nebo odděluje nebe a zemi. Řezbářské zpracování postav a jejich řazení dodává celé kompozici až ornamentální dynamiku.

Některá vybraná díla je pak možné pravidelně vídat na desítkách výstav nejenom na Slovensku a v Čechách, ale i v zahraničí. Za svou kariéru měl autorské výstavy třeba v Bratislavě, Trenčíně, Praze nebo Zvolenu. Pozornost vzbudila jeho díla také na výstavách ve Vídni, Arles, Římě, Washingtonu nebo ve Vendée.

Slavnostní vernisáž, jejíž součástí bude i křest výstavního katalogu, se uskuteční v sobotu 30. listopadu ve 14.00 hodin v kostele sv. Jana Křtitele a bude součástí festivalu betlému JINoHRÁtky. Výstavu děl Vladimíra Morávka bude moci shlédnout až do 6. ledna 2020.

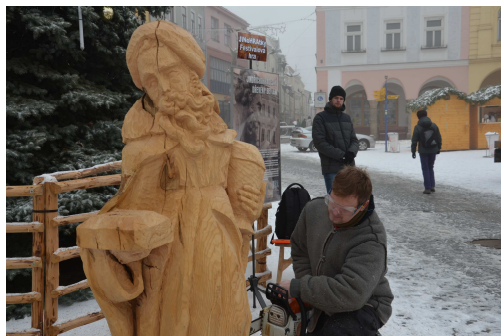
Alexandra Zvonařová

FESTIVAL JINoHRÁTKY POČTVRTÉ

Také letos se bude konat festival betlému Jindřichohradecké JINoHRÁtky. Bude v Muzeu Jindřichohradecka zahájen již v pátek 29. listopadu a bude trvat do neděle 1. prosince.

Pátek bude věnován tvůrčím dílnám pro školní třídy. "Při školních dílnách budou moci děti vytvářet drobné dárky a předměty z překližky a dřeva pod vedením Radima Pánka a Jana Medka, kteří již tradičně na všech předchozích ročnících JINoHRÁtek zajišťovali dílničky pro děti. Na dílny je třeba se předem přihlásit na email: skorepovaeva@mjh.cz", řekla muzejní pedagožka Eva Skořepová.

Ti, kteří se nedostanou na dílničky se svými třídami si mohou vyrobit různé vánoční a jiné předměty na dílnách pro veřejnost v sobotu 30. listopadu. Tento hlavní den JINoHRÁtek zahájí festival "Spouštění kozy z věže" v 9.00 hodin a od té samé doby bude prostor minoritského kláštera zaplněn také řadou řezbářů, kteří budou vystavovat svá dílka a před očima přihlížejících vyřezávat další dřevěné figurky.

Nebude chybět ani malý adventní trh s výrobky klientů různých chráněných dílen a jiných. Na náměstí Míru bude celý den jindřichohradecký řezbář Roman Galek dotvářet další sochu krále do Jindřichohradeckého betlému, který bude již podruhé vystaven pod vánočním stromem. Ve 14.00 hodin se odehraje v kostele vernisáž vánoční výstavy Betlému a dřevorezby Vladimíra Morávka.

Program v muzeu skončí v 16.00 hodin a po té od 16.30 bude na Masarykově náměstí Vánoční vystoupení dětí z dětského pěveckého sboru Novadomus pod vedením Ivany Písařové, které uvede slavnostní odhalení další sochy z cyklu andělská zjevení. Umělecký počín letošních JINoHRÁtek popisuje kurátor kunsthistorik MgA. Jakub Valášek: "Třímetrový světelný objekt Báry Klaška Krninské bude představovat Betlémskou hvězdu a bude instalován v parku u Masarykova náměstí až do Tří králů."

Poslední den JINoHRÁtek - neděle 1. prosince, bude určen pro návštěvníky, kteří si budou moci zdarma prohlédnout výstavu z cyklu Vánoce u sv. Jána - Betlémy a dřevorezby Vladimíra Morávka v posvátném prostoru kostela sv. Jana Křtitele.

Pavla Míchalová

JINDŘICHOHADECKÉ SOCHY A PAMÁTNÍKY DROBNÁ SAKRÁLNÍ ARCHITEKTURA (ČÁST 1.)

Zajímavý příklad drobné sakrální architektury se nachází v Kmentové ulici v ohradní zdi mezi čp. 84/II a čp. 85/II, naproti domu Bistřických, známému díky krásně zachovaným renesančním arkádám. Jedná se o omítanou výklenkovou kapličku na vysoké podestě, na které se dnes nachází díky porušení kamene zpola čitelný nápis: "Kdo mou podobu pozdraví... na tomto světě i takí na věčnosti. MDCCCXXV." Text tedy datuje vznik kapličky do roku 1825. Její architektura je prostá, bez zdobení, jen s dvěma jednoduchými římsami, mezi kterými se nachází barokizující prosklená nika.

Původně bylo v kapli umístěno dřevěné sousoší Panny Marie s Jezulátkem a s andělky po stranách, které stylově pochází ze stejné doby jako kaplička. Socha Madony i andělci jsou vyřezáni ze dřeva

Václavská ulice před požárem v roce 1902

Opravená kaplička sv. Jana Nepomuckého

kapličky umístili před sochu Jana Nepomuckého novou kovanou mříž s letopočtem připomínajícím tuto tragickou událost a s ozdobným monogramem bratří Čermáků.

Současná podoba kapličky v Kmentové ulici

Sousoší Panny Marie s anděly

a poté barevně polychromováni, přičemž levý z andělků není původní, jedná se o laicky vyrobenou kopii nižší umělecké hodnoty než ostatní části sousoší. Celkově lze o dřevězbě tvrdit, že se jde o práci až pololidovou, autor zjevně nepatřil mezi školené sochaře, proto Madonu ani jindřichohradecký historik Dr. Josef Novák či archivář František Teplý ve svých dílech nezmiňují.

Na počátku druhého milénia, hned po očištění akademickým sochařem Vladimírem Krninským, se ji pokusil neznámý pachatel ukrást. Po uschování v domě majitelů byla nahrazena sádrovou Pietou. Původní sousoší získalo do sbírek Muzeum Jindřichohradecka.

Další jindřichohradecká výklenková kaplička byla včleněna mezi domy č.p. 102/III nazývaného U zvonu a č.p.103/III ve Václavské ulici naproti dnešní poliklinice. Pozdně barokní sakrální stavba je zasvěcena sv. Janu Nepomuckému, jehož socha v typickém barokním gestu se nachází uvnitř výklenku. Na počátku 20. století měla kaplička ještě štít zdobený typickými volutami a třemi do trojúhelníku umístěnými sochami, o které pravděpodobně přišla při požáru 16. května 1902. Oheň tehdy zničil krov domů od č.p. 109/III až po č.p. 103/III, v němž bydleli Jan a František Čermákoví. Ještě téhož roku došlo na úpravu kaple, kterou o třetinu snížili, sochařsky zdobený štít nahradili jednoduchým trojúhelníkovým a do

Z p r á v y

Expozice v jezuitském semináři - jsou otevřeny denně mimo pondělí od 8.30 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je uzavřena. **Výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou otevřeny denně mimo pondělí od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele** uzavřen

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

DUŠIČKOVÁ KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA KOSTELA SV. JANA KŘTITELE se koná v **pátek 1. listopadu od 18.00 hodin**. Provádí Mgr. Vladislav Burian. Vstupenky je možné koupit pouze v předprodeji na pokladně muzea ve Štítného ul.

Muzeum Jindřichohradecka pořádá 11. listopadu v 9.00 a v 11.00 hodin program pro školy navazující na výstavu **ZA ŽELEZNOU OPOU**. Na program je nutné se předem objednat u Bc. Evy Skořepové, tel.: 384 363 661 nebo na mailové adrese: skorepovaeva@mjh.cz. Výstava bude umístěna v konferenčním sálu muzea do 27. listopadu.

Zveme Vás na setkání Spolku přátel starého Jindřichova Hradce v pondělí 11. listopadu od 19.00 hodin tentokrát v kinosále KD Střelnice. Přednáška Mgr. Libora Svobody, Ph.D., se bude týkat **UDÁLOSTÍ V ROCE 1989 NA JINDŘICHOHRADECKU**.

Muzeum vás srdečně zve v úterý 12. listopadu od 18.00 hodin na vyprávění Vladislava Buriána s názvem **TOULKY MAKEDONIÍ A SEVERNÍM ŘECKEM**. Přednáška se bude konat v konferenčním sálu muzea ve Štítného ulici.

Klub historie letectví Jindřichův Hradec a muzeum pořádají v konferenčním sálu muzea ve Štítného ul. v **pátek 22. listopadu 2019 od 18.00 hodin** přednášku Jany Nevřkové **ČEŠI NA MĚSÍCI ANEB NEJEN KOSMONAUTI ZKOUMAJÍ MĚSÍC**.

Festival JINDŘICHOHRADECKÉ JINOHRÁTKY aneb **Dejte děti do jeslí** se koná o prvním adventním víkendu **od pátku 29. listopadu do neděle 1. prosince vždy od 9.00 do 16.00 hodin**. Vernisáž **výstavy BETLÉMY A DŘEVOREZBY VLADIMÍRA MORÁVKA** se koná v **sobotu 30. listopadu od 14.00 hodin** v kostele sv. Jana Křtitele a potrvá do 6. ledna 2020. Více v listu.

Srdečně zveme na výstavu LADA NELADA A VYLADĚNÁ MÓDA, která je instalována ve výstavní síni "V jezuitském semináři" na Balbínově nám. V minoritském klášteře u kostela sv. Jana Křtitele ve Štítného ulici je v konferenčním sále výstava z Ohlasů od Nežárky **TRAGICKÁ LÉTA 1939-1942** a ve výstavním sále výstava **ZÁBAVA, VÁŠEŇ, HAZARD ANEB Z HISTORIE KARETNÍ HRY**, zde je také herna pro děti. Všechny výstavy v obou objektech potrvají do konce sezóny - až do 6. ledna 2020.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo náměstí 19/I,

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny),

Ročník XXVIII. 11/2019

Registrační značka: MK ČR 11673

www.mjh.cz

Jindřichův Hradec, 377 01

E-mail: muzeum@mjh.cz